

JAAR RAPPORT 2023

INHOUDSOPGAVE

PAGINA

Inleiding	3
Meerjarenbeleid 2023-2026	4
Team Nederland Monumentenland	5
Activiteiten & bereikte resultaten 2023	6
VriendenLoterij Open Monumentendag	6
Landelijke Comitédag 2023	10
Vernieuwde Open Monumenten Klassendag	11
Erfgoedbarbecue	12
VNG Congres	13
De Erfgoedvrijwilligersprijs	15
De Erfgoedstem	16
Monitoring activiteiten & jaarplanning	17
Code Culturele Diversiteit & Inclusie	18
Nieuwe ontwikkelingen 2022-2023-2024	23
Nederland Monumentenland ondernemerschap	25
Samenvatting financieel resultaat 2023 en begroting 2024	26
Toelichting op de financiële samenvatting	27
Governance Code Cultuur	28
Fair Practice Code	30
Algemene gegevens	32

Inleiding

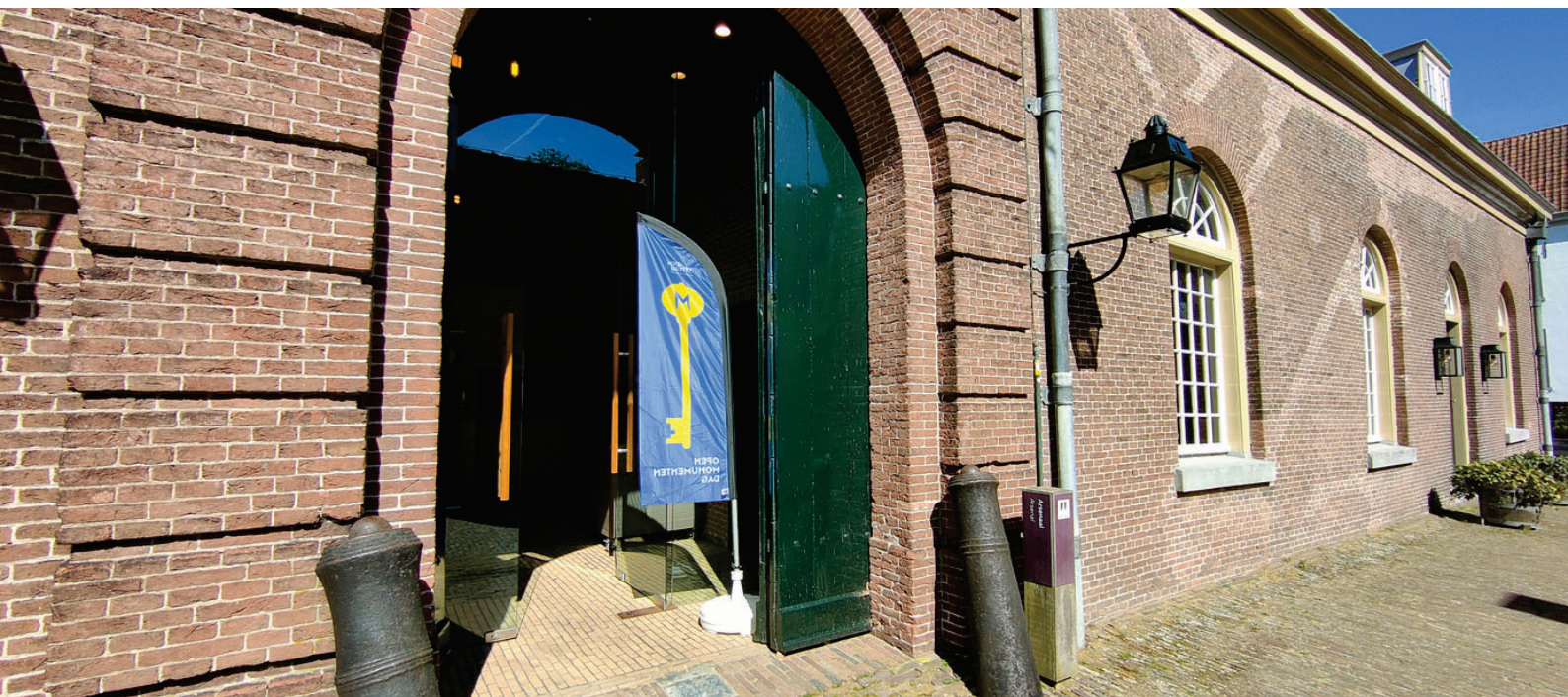

Stichting Nederland Monumentenland wil monumenten verbinden met het dagelijks leven van de Nederlander, om zo het draagvlak voor het behoud van monumenten te vergroten. Door ontmoetingen tussen eigenaren, erfgoedprofessionals, publiek en monumenten te faciliteren, worden de monumenten beleefd, opnieuw gewaardeerd en gekoesterd. Door de erfgoedsector onderling te verbinden en samenwerkingsverbanden aan te gaan, wil Stichting Nederland Monumentenland deze ontmoetingen faciliteren op communicatief en organisatorisch niveau. Zo versterkt Stichting Nederland Monumentenland de erfgoedsector.

Activiteiten

De activiteiten van Stichting Nederland Monumentenland richten zich op het brede publiek, op monumenteneigenaren en op professionals die hun dagelijkse activiteiten richten op het in stand houden van monumenten. Stichting Nederland Monumentenland wordt bestuurd door een directeur in loondienst en een onbezoldigd bestuur; Stichting Nederland Monumentenland opereert zonder winstoogmerk. De activiteiten van de stichting worden in nauwe samenwerking met de partners uit de sector vormgegeven. Een aantal van deze partners heeft zich ook financieel verbonden aan de (doelstellingen van de) stichting.

Meerjarenbeleid 2023-2026

Focuspunten

Stichting Nederland Monumentenland wil graag de focus leggen op de lange termijn. Het team en het bestuur hebben daarom in 2023 hard gewerkt aan het Meerjarenplan 2023-2026. Dit plan is voor iedereen inzichtelijk, doelstellingen zijn haalbaar en vastgesteld door het voltallige bestuur.

Met elkaar zijn een drietal focuspunten geïdentificeerd waar we de komende vier jaar mee aan de slag gaan.

Stichting Nederland Monumentenland:

1. Bouwt aan een toekomstbestendige organisatie.
2. Integreert diversiteit en inclusie in al haar plannen.
3. Positioneert zich als dé verbinder tussen mens & monument.

Fondsenwerving

Naast de inkomsten van de Vriendenloterij, het FCP en de partners uit de sector, is fondsenwerving bij Nederland Monumentenland volop in ontwikkeling. Zo hebben we sinds 2023 ruim 80 Vrienden (betalende donateurs); de eerste periodieke schenking hebben we inmiddels ontvangen.

Begin december 2023 vond de eerste bijeenkomst Schenken & Nalaten plaats bij kasteel Amerongen. Na deze bijeenkomst hebben zich de nodige nieuwe Vrienden aangemeld. Ook blijft het aantrekken van nieuwe zakelijke partners een belangrijke focus, zoals de samenwerkingen die de afgelopen jaren tot stand zijn gekomen met Energie voor Elkaar, Wijzonol en Stalker Monuglas.

Team Nederland Monumentenland

Nederland Monumentenland kende in 2023 een vaste bezetting. Manager marketing & communicatie Marina Hazeleger heeft haar eerste voltallige jaar meegedraaid en ervaring met alle events en projecten kunnen opdoen. Noëmi Kramer heeft in de eerste helft van 2023 als student van de Reinwardt Academy het project Open Monumentendag Klassendag onder haar hoede genomen. Na haar afstuderen is ze gebleven als medewerker office en redactie Erfgoedstem. Annejing Kraan is uit dienst gegaan na het uitreiken van de Erfgoedvrijwilligersprijs op 1 december. Haar plek wordt per 1 februari 2024 ingenomen door Morgane van Liere. Floor Oudshoorn heeft aangegeven in 2024 terug te willen gaan naar 20 uur per week.

In 2023 bestond het Nederland Monumentenland team uit:

- **Harald de Boer** - directeur
- **Floor Oudshoorn** - manager projects & events
- **Richard Jansen** - administrateur/ controller
- **Willeke Coenen** - project-coördinator vrijwilligers, events en fondsenwerving
- **Marina Hazeleger** - manager marketing & communicatie
- **Annejing Kraan** - online communicatie (tot 1 december)
- **Noëmi Kramer** - stagiaire, medewerker office en redactie Erfgoedstem (vanaf juni)

Activiteiten & bereikte resultaten 2023

In 2023 werd door het team van NML aan de volgende projecten gewerkt:

1. VriendenLoterij Open Monumentendag
2. Landelijke Comitédag
3. Vernieuwde Open Monumenten Klassendag
4. Erfgoed BBQ
5. VNG Congres
6. Nationaal Monumenten Congres
7. De Erfgoedvrijwilligersprijs
8. De Erfgoedstem

1. VriendenLoterij Open Monumentendag

De eerste landelijke 'Open' opening vond plaats in Zwolle: op vrijdag 8 september en het weekend van 9 en 10 september 2023. Het thema Levend Erfgoed werd samen met het Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland, Stichting Werelderfgoed Nederland en de Gemeente Zwolle vormgegeven. Hiermee haakte de opening van Open Monumentendag in op het jaarevenement rondom 800 jaar Hanzesteden.

De opening in Zwolle bestond uit 4 onderdelen:

- Een besloten gedeelte met partners van NML en prof. Pieter van Vollenhoven.
- De spectaculaire openingsshow op het Grote Kerkplein (45 minuten durende optredens van Zwols talent).

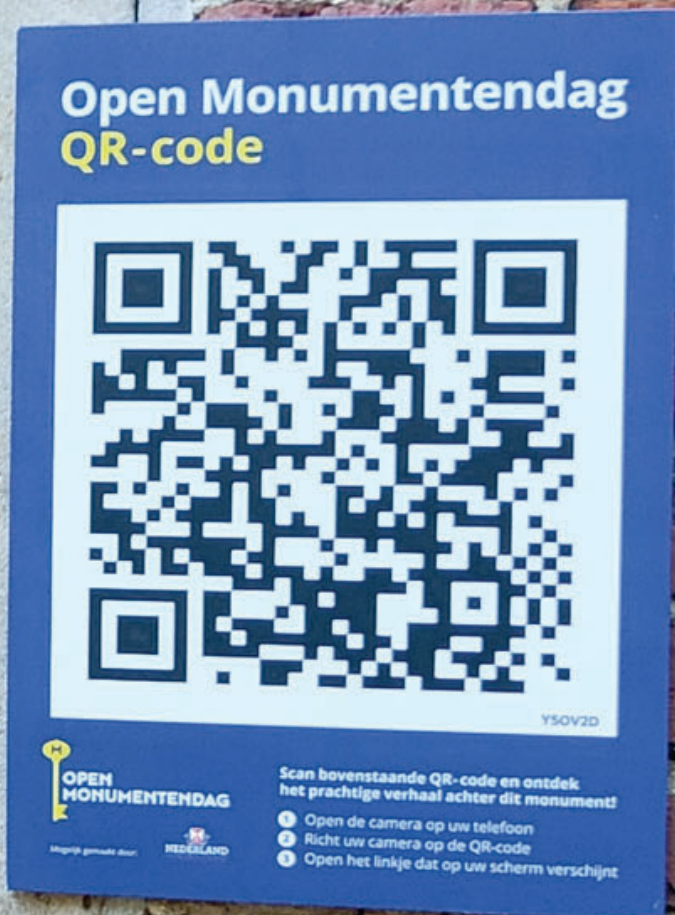
- Op de Maakmarkt kwam immaterieel erfgoed tot leven. De markt was opgebouwd rondom natuurlijke producten en de bijbehorende ambachten.
- Monumententours (10 geopende monumenten met diverse programmering; van circus tot storytelling).

Op het plein waren zo'n 1.500 mensen aanwezig en in de monumenten ongeveer 1.000. Alles bij elkaar een mooie avond waar we de komende jaren op door willen voortbouwen.

Record

Ondanks de warmte (30 graden) bezochten ruim 1,5 miljoen bezoekers tijdens de 37ste VriendenLoterij Open Monumentendag de ca. 5.000 gratis opengestelde monumenten en 1.300 activiteiten in Nederland. Het publiek genoot twee dagen lang van alle culturele gebruiken, tradities en ambachtelijke vaardigheden die Nederland rijk is. Dit immateriële erfgoed werd in en rondom de opengestelde monumenten extra zichtbaar gemaakt in 2023, zodat het thema 'Levend Erfgoed' volop beleefd kon worden. We mogen zowel wat betreft bezoekersaantallen als opengestelde monumenten spreken van een record.

Wat gebeurde er nog meer?

- Tijdens de Open Monumentendag hebben ruim 30 comités 481 bordjes met een QR-code opgehangen om bezoekers op digitale wijze te informeren. In 2024 zullen nog meer comités hiervan gebruik gaan maken.
- Om de doelstelling te realiseren om Open Monumentendag nóg breder toegankelijk te maken voor een groot publiek, legden we in 2023 de focus op de doelgroep blinden en slechtzienden. We ondersteunden de comités in het maken van speciale programma's voor deze doelgroep.
- Het marketingbudget Open Monumentendag 2023 is voor de landelijke campagne substantieel verhoogd, zodat een mooie mix gemaakt kon worden van een landelijke printcampagne, lokale radio (ORN), nationale radio 100%NL, Magazine 100%NL en een campagne via sociale media.
- In 2023 is een pilot gestart met 2 regiocoördinatoren: een vrijwilligersfunctie als schakel tussen het landelijk bureau en de comitéleden in het land. De regiocoördinator assisteert - en faciliteert - op locatie bij diverse werkzaamheden, zoals invoer computer, het landelijk thema, fondsenwerving (etc.). Doelstelling voor de toekomst: één vrijwillige regiocoördinator per provincie.

Open Monumentendag 2023 in cijfers t.o.v. 2022

- Editie: 37
- Geopende monumenten: 5.129 (+ 717)
- Activiteiten: 1.251 (+ 626)
- Actieve Comités: 246 (+ 16)
- Bezoekers: 1.5 mln (+232.000)
- De Sleutel: 14.209 (+ 1902)

- In 2023 is voor het eerst een landelijke Open Monumenten Fotowedstrijd georganiseerd. In samenwerking met de volgende erfgoedorganisaties: **Natuurmonumenten**, **Staatsbosbeheer**, **BOEi**, **Restauratiefonds**, **RCE** en de **NMO**. Gezamenlijk lanceerden we de fotowedstrijd met als slogan: 'Ga op pad tijdens Open Monumentendag, maak je meest iconische foto en stuur hem in'. Juryvoorzitter was William Rutte (bekend als juryvoorzitter van onder meer het Perfecte plaatje). In totaal zijn er 404 foto's ingezonden. De winnaar ontving een prachtige fotocamera en de deelnemers gingen op Photowalk onder leiding van een professionele fotograaf.

2. Landelijke Comitédag 2023: 86 deelnemers van 42 comités

De Landelijke Comité dag werd in 2022 voor het eerst georganiseerd bij het Scheepvaartmuseum in Amsterdam. In 2023 vond de tweede editie plaats op het prachtige Kasteel Loevestein.

Het doel van deze dag is tweeledig. Enerzijds willen we de comitéleden bedanken voor hun inzet voor Open Monumentendag, anderzijds kunnen comités en team Stichting Nederland Monumentenland elkaar ontmoeten, kennis uitwisselen en kennis vergaren.

De verschillende workshops op Kasteel Loevestein bestonden uit: Jongeren werven en betrekken, Op zoek naar nieuwe vrijwilligers, social media en een struintocht rondom het kasteel. Ook waren WHAP (onze websitebouwer en beheerder), het online leerplatform Leer je Erfgoed en Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed aanwezig om vragen te beantwoorden.

- De derde Comitédag wordt in 2024 georganiseerd bij het Spoorwegmuseum in Utrecht.

3. Vernieuwde Open Monumenten Klassendag

In maart 2023 is er een nieuwe Klassendag gelanceerd op het Station van Baarn om de jeugd al vanaf de basisschool actief te betrekken bij Open Monumentendag.

Bureau Podium uit Utrecht ontwikkelde een 3D-tour om te gebruiken op het digibord in de klas: leerlingen leren de 16 type monumenten op een speelse manier kennen, ook met behulp van een Monumentenquiz en een Monumentenroute in de buurt van de school (via de telefoon) en een Spreekbeurtpakket. Zo maken leerlingen op een speelse en interactieve manier kennis met monumenten. Leraren kunnen de les makkelijk inpassen in hun curriculum, zonder tussenkomst van vrijwilligers/comitéleden. Het lesmateriaal is het hele jaar inzetbaar: op een voor leraren en leerlingen geschikt moment. Het fysieke bezoek aan monumenten wordt gestimuleerd, omdat leerlingen de mogelijkheid krijgen om zelf een tour samen te stellen.

4. Erfgoedbarbecue

21 juni 2023 werd de tweede Erfgoedbarbecue georganiseerd in de tuin van het Eemklooster. Maar liefst 70 verschillende Erfgoedorganisaties waren vertegenwoordigd.

De barbecue staat elk jaar in het teken van netwerken en gezelligheid en heeft een informeel karakter: onder het genot van een lekker hapje en drankje elkaar uitgebreid ontmoeten en spreken. Doel is dat de Erfgoedbarbecue een begrip wordt in het erfgoedveld, waarbij jaarlijks circa 100 Erfgoedorganisaties elkaar kunnen ontmoeten.

- Kortom: een jaarlijkse traditie, waarbij we alle relevante erfgoedorganisaties een gezellige middag en avond bezorgen in het kader van verbinden.

5. VNG Congres

Jaarlijks ontmoeten 6.000 wethouders, burgemeesters en gemeenteambtenaren elkaar tijdens het congres van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Het zijn twee dagen gevuld met lezingen en presentaties, een beursplein en verschillende deelsessies. De Open Monumentendag-comités verbonden aan Nederland Monumentenland ontvangen jaarlijks veel geld van gemeenten om Open Monumentendag te organiseren. Dit bedrag wordt geschat op 675.000 euro per jaar. Reden genoeg voor Nederland Monumentenland om vanaf 2023 aanwezig te zijn op deze belangrijke bijeenkomst en wethouders en burgemeesters te ontmoeten, te bedanken en te blijven stimuleren/prikkelen om Open Monumentendag elk jaar te ondersteunen.

6. Nationaal Monumenten Congres

Op 8 en 9 november 2023 hebben we een succesvol congres georganiseerd in Veenhuizen: bij de Kolonie van Weldadigheid. Dit prachtige Unesco Werelderfgoed bestond in 2023 200 jaar.

- Het congres stond in het teken van vernieuwing, innovatie en de zoektocht naar mensen die baanbrekend werk durven te verrichten in de erfgoedsector. Het thema was daarom 'Erfgoedpioniers gezocht'.

Ondanks de concurrentie van andere congressen op deze dag (o.a. Museumcongres) en de locatie (niet centraal gelegen) was het evenement uitverkocht en zelfs licht overboekt. Ook bleek de facilitaire uitdaging voor de organisatie - de uitgestrektheid van het terrein met de verschillende locaties - voor bezoekers juist een pluspunt: tijdens het verplaatsen konden ze in contact komen met elkaar en onderling verbinden. Ook was er gezorgd voor een programma de avond voorafgaand aan het congres, voor genodigden die bleven slapen. Uit de enquête is gebleken dat bezoekers het evenement gemiddeld met een 8 hebben gewaardeerd. Hier zijn we erg blij mee. De betrokken partijen waren: de Provincie Drenthe, Stichting Werelderfgoed Nederland, Stichting De Nieuwe Rentmeester Veenhuizen en Unesco Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid.

7. De Erfgoedvrijwilligersprijs

In 2023 vond de uitreiking van de Erfgoedvrijwilligersprijs plaats op 1 december in de Koninklijke Schouwburg van Den Haag. Uit de 57 nominaties werden Museumbrouwerij De Roos, Drukkerswerkplaats Gouda en Vertelgenootschap Apeldoorn geselecteerd door de jury onder leiding van Kathleen Ferrier, voorzitter van de Unesco Commissie.

Nadat er de hele maand november gestemd kon worden, maakte minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap Robbert Dijkgraaf op 1 december een einde aan de spanning. **Museumbrouwerij De Roos** was met de meeste stemmen de grote winnaar en mocht de 10.000 euro in ontvangst nemen.

Elk jaar kunnen in september groepen erfgoedvrijwilligers worden genomineerd. Na het beraad van de jury worden er vervolgens 3 finalisten bekendgemaakt. In november stemt het publiek, waarna begin december de prijzen uitgereikt worden. De winnaar ontvangt 10.000 euro en de twee overige finalisten elk 5.000 euro.

Dit jaar werd - voor het eerst - ook een middagprogramma georganiseerd voor de genomineerde teams. Met veel netwerk-mogelijkheden, een leuk cultureel programma en inhoudelijke workshops om kennisdeling en uitwisseling tussen de teams te stimuleren.

Vertelgenootschap Apeldoorn:
'De uitreiking was overweldigend.
De minister was de kers op de taart.
Goede sfeer.'

8. De Erfgoedstem

De Erfgoedstem heeft een website en een wekelijkse digitale nieuwsbrief over het Nederlands Erfgoed. Het aantal abonnees schommelde in 2023 rond de 10.400.

Vanaf februari 2023 zijn we voor eerst zelf de Erfgoedstem gaan produceren na 16 jaar IVEM. Best spannend; zeker in het begin. Er is voor gekozen om wekelijks te openen met een interview in plaats van met een redactioneel stuk. Achteraf een juiste beslissing. De eerste maanden van 2023 hebben Annejing Kraan en Marina Hazeleger de redactie verzorgd, vanaf de zomer heeft Noëmi Kramer het overgenomen van Annejing Kraan.

In 2023 is het openingspercentage van de Erfgoedstem wederom toegenomen naar gemiddeld 49%. Dit was in 2022 nog 44%. Aan het einde van 2023 hebben we een enquête uitgezet onder de lezers met o.a. het volgende resultaat:

- 97% van de lezers leest de nieuwsbrief i.p.v. de website.
- 52% leest de nieuwsbrief meteen na ontvangst op donderdagmiddag.
- Meest gewaardeerd zijn de artikelen over: monumenten, archeologie, wet- en regelgeving en musea.
- Interviews worden gewaardeerd met een 8,1 gemiddeld.
- Overall wordt de Erfgoedstem gewaardeerd met een 8,4.

Monitoring activiteiten & jaarplanning

Het landelijk projectteam Nederland Monumentenland houdt regelmatig onderzoeken onder de comités, het OMD-publiek en lezers van de Erfgoedstem. Deze onderzoeken vormen een bruikbare bron van gegevens voor verdere ontwikkeling van NML. Kantar voert jaarlijks het OMD-bezoekersonderzoek uit.

Rapportages en inzicht

Via Google Analytics en externe partijen als Exonet en WHAP, kunnen diverse rapportages worden gemaakt die een beeld geven van al het bezoekersverkeer op en via de NML-websites. De programma's MailChimp & Copernica bieden inzichten in de (aantallen) nieuwsbrieflezers van de Erfgoedstem en Sleutel.

Het CRM-systeem Procurios voorziet in een mooi overzicht van alle NML-relaties zoals Erfgoedbarbecue en Vrienden. Verder hanteert het landelijk projectteam een strakke jaarplanning/projectplanning met een duidelijke taakverdeling, regelmatige evaluatiemomenten en indien nodig bijstelling van plannen.

- De directeur voert met regelmaat voortgangsgesprekken met het bestuur van de Stichting.

Code Culturele Diversiteit & Inclusie

Nederland Monumentenland is zich bewust van haar rol om binnen de eigen organisatie - en binnen de projecten die zij organiseert - diversiteit en inclusie hoog op de agenda te zetten. Open Monumentendag (het grootste evenement van Nederland Monumentenland) is op zich al een zeer toegankelijk evenement, want het is gratis. Daarmee nemen we de eerste drempel voor een bezoeker al weg, maar we zien ook uit onze publieksonderzoeken dat het grootste aandeel van onze bezoekers wat ouder en hoogopgeleid is. Dit geldt ook voor onze vrijwilligers. Met onze webinars, trainingen en ondersteuning van comités werken we hard aan meer diversiteit.

Diversiteit & inclusie

De code gebruikt de term diversiteit om aan te geven dat mensen op een reeks van zichtbare en onzichtbare kenmerken van elkaar verschillen en met elkaar overeenkomen. Bij Nederland Monumentenland gaat het bij diversiteit om de vraag in welke mate de diversiteit van de samenleving gerepresenteerd is in de vier P's: **programma, publiek, personeel en partners**. Inclusie verwijst naar hoe we met verschillen en overeenkomsten omgaan. Inclusie is de mate waarin makers, producenten, werkenden en publiek van alle identiteiten - zichtbaar of niet - zichzelf kunnen zijn en zich veilig en gerespecteerd voelen.

De 4 P's binnen Nederland Monumentenland

Product

De missie van Nederland Monumentenland is om mens en monument te verbinden. Graag zo divers en inclusief als mogelijk. Nu is het product Open Monumentendag het grootste en bekendste product/label van Nederland Monumentenland en tegelijk een mooi voorbeeld. Het jaarlijkse event is gratis en voor iedereen toegankelijk, ongeacht leeftijd, afkomst of beperking. We blijven jaarlijks monitoren hoe en waar we kunnen verbeteren of aanpassen.

We stellen ons de komende jaren ten doel om 10% van de Nederlandse bevolking een Open Monumentendag te laten bezoeken. In de programmering blijven we zoeken naar meerstemmigheid. Daarnaast zoeken we de verbinding met andere grote erfgoedpartners voor een groter en een meer divers bereik. Dit hebben we in 2023 gedaan met de eerste gezamenlijke Fotowedstrijd met de organisaties Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, BOEi, Restauratiefonds, RCE en de NMO.

Ook hebben we in 2023 de tweede Comitédag georganiseerd om meer contact te hebben met de comités/vrijwilligers in het land die Open Monumentendag organiseren. Een dag om elkaar te ontmoeten en te bedanken, maar ook om workshops te geven over uiteenlopende onderwerpen zoals het betrekken van meer jongeren.

Naar aanleiding van het eerder gehouden onderzoek Caribisch gebied gaan we een pilot opzetten in 2024 met Aruba en Bonaire. Alles in het kader om dit deel van het Koninkrijk te betrekken bij OMD en het event mee te laten organiseren.

Personeel

Als Nederland Monumentenland (7 medewerkers) zijn we ons ervan bewust dat we ons best doen inclusief te zijn wat betreft culturele diversiteit. De man-vrouw en jong-oud verhouding is gelijkwaardig verdeeld en we houden ook rekening met culturele diversiteit op de werkvloer. Binnen het bestuur zijn inmiddels twee plekken ingevuld door vrouwelijke bestuurders. Ook zullen we bij vacatures altijd een diversiteitsstatement toevoegen.

Publiek

Het Open Monumentendag (OMD) event is een mooi voorbeeld van het vertalen van diversiteit en inclusie richting het publiek. In 2023 hebben we voor het eerst namelijk met live publiek de opening gevierd in Zwolle. Bij elkaar (op het plein en in de monumenten) waren 2.500 bezoekers aanwezig.

Door het Kantar-onderzoek 2023 krijgen we ook steeds meer inzicht in de gevarieerdheid van het Open Monumentendag publiek:

- 10% van de 60+ bezoekt OMD
- 8% van de 50+ bezoekt OMD
- 8% van de 40+ bezoekt OMD
- 8% van de 30+ bezoekt OMD
- 9% van de 20+ bezoekt OMD
- 6% van de 10+ bezoekt OMD

Jeugd

In maart hebben we de vernieuwde Klassendag gelanceerd met de opzet om de jeugd al vanaf de basisschool actief te betrekken bij Open Monumentendag. Dit is zeer zeker geslaagd (zie onderdeel Open Monumenten Klassendag). Met behulp van het FCP hebben in 2023 totaal 75 jongeren een podium gekregen voor live publiek bij de opening in Zwolle.

Verhoudingen

Door het Kantar-onderzoek zijn we in 2023 meer te weten gekomen over de afkomst van de bezoekers tijdens Open Monumentendag. Hierdoor kunnen we in de toekomst beter inspelen op achtergronden:

- 9,6% van alle Nederlanders boven de 16 jaar bezoekt OMD.
- 9,0% met een westerse migratieachtergrond bezoekt OMD.
- 9,7% met een niet-westerse migratieachtergrond bezoekt OMD.
- 9,6% zonder migratieachtergrond bezoekt OMD.

Partners

We zoeken naar partners die aansluiten bij de missie en visie van NML, met wie we deze missie en visie samen kunnen uitdragen. Het streven naar een meer inclusieve en diverse organisatie - en programma - moet daarom ook aansluiten bij de partners die we aan onze organisatie verbinden. Zo was dat, naast de eerdergenoemde partners van de Fotowedstrijd, in 2023 het Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed en de jeugdspaaractie met de Hollandsche Molen.

- In 2024 zijn dat o.a. Stichting Liniebreed (forten en waterlinies), de Nederlandse Spoorwegen en opnieuw de Hollandsche Molen. Hiernaast de RCE en het Restauratiefonds t.b.v. de Duurzaamheidsprijs.

Nieuwe ontwikkelingen 2022-2023-2024

2022

- Implementatie van nieuw CRM-systeem.
- Eerste Comitédag in mei in het Scheepvaartmuseum te Amsterdam.
- Oplevering digitale Toolkit vrijwilligers t.b.v. organiseren Open Monumentendag.
- Eerste Erfgoedbarbecue bij het Klooster met 60 erfgoedorganisaties.
- Pilot met QR-codes bij monumenten bij 2 comités tijdens Open Monumentendag.
- Pilot met het produceren van 6 podcasts in aanloop naar Open Monumentendag.
- Vervanging alle vlaggen & spandoeken in het land door overgang van BankGiro Loterij naar VriendenLoterij.
- Geslaagde OMD-opening in Ede met voor het eerst publiek in de zaal en een livestream.
- Geslaagd congres in Fort Voordorp Groenekan met het nieuwe systeem 'aanmelder'.
- Opzetten fondsenwerving: vrienden, giften, fondsen en nieuwe bedrijvenpartners.

2023

- Opstart pilot met vrijwillige regiocoördinatoren.
- Pilot werving VriendenLoterij tijdens het weekend van Open Monumentendag.
- Vaststelling Meerjarenplan 2023-2026.
- Oplevering onderzoek Caribisch gebied.
- Uitrol QR-code heel Nederland.
- Aanschaf social media dashboard 'Coosto'.
- Introductie app Nationaal Monumenten Congres.
- 'Open' opening van Open Monumentendag in Zwolle.
- In eigen beheer produceren van Erfgoedstem, vanaf maart 2023.
- Lancering vernieuwd educatieprogramma 'Open Monumenten Klassendag'.
- Deelname VNG beurs/congres voor meer en beter contact met gemeenten en betere ondersteuning van de comités.

2024 (vooruitblik)

- Ontwikkeling en ingebruikname van app Open Monumentendag.
- Pilot Caribisch gebied Aruba en Bonaire.
- Thema Open Monumentendag: **Onderweg! Erfgoed van routes, netwerken en connecties.**
- Opening OMD Hilversum.

Nederland Monumentenland ondernemerschap

NML gaat slechts verplichtingen aan als deze zijn gedekt door inkomsten. Deze inkomsten kunnen hard zijn (bijvoorbeeld toezeggingen van sponsors of subsidiegevers) of gebaseerd zijn op ervaringscijfers.

Als er desondanks sprake is van tegenvallers, dan worden deze opgevangen door het beschikbare eigen vermogen. Daarbij is ook relevant dat er voor meerdere activiteiten meerjarige ervaring is met het verloop van baten en lasten. Dit maakt het risico op tegenvallers zeer beperkt.

Samenvatting financieel resultaat 2023 en begroting 2024

	Realisatie 2023 (euro's)	Begroot 2023 (euro's)	Afwijking	Begroot 2024 (euro's)
Baten				
Hoofdsponsor	250.000	250.000		250.000
Subsidies en bijdragen	566.145	677.294	111.149	653.258
Entree / deelnemers / overig	310.642	267.000	43.642	235.000
Totaal baten	1.126.787	1.194.294	67.507	1.138.258
Lasten				
Personeel	477.849	488.851	11.002	547.380
Organisatie & afschrijvingen	177.655	166.580	11.075	139.160
Activiteitenkosten	433.808	472.400	38.592	394.200
Onvoorzien	5.814	15.000	9.186	15.000
Totaal lasten	1.095.126	1.142.831	47.705	1.095.740
Jaarsaldo / resultaat	31.661	51.463	19.802	42.518

Toelichting op de financiële samenvatting

Toelichting van de afwijking

De gerealiseerde baten komen lager uit dan begroot. Dit komt met name door het vervallen van het project Routekaart-Monitor. Deze stond voor 100K begroot. Activiteiten die niet begroot waren hebben dit deels gecompenseerd door opbrengsten van overige sponsors. Het verschil in de lasten weerspiegelt de ontwikkelingen van de baten.

Vermogenspositie

De vermogenspositie van de stichting is versterkt tot € 537.763 per 31-12-2023.

De continuïteitsreserve dient voor het voortbestaan van de organisatie en de missie waarvoor zij staat. Deze reserve is gevormd voor dekking van de risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat Stichting Nederland Monumentenland ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. In de huidige samenstelling kan de stichting een jaar voortbestaan bij het wegvallen van inkomsten. De kortlopende schulden kunnen uit de kortlopende vorderingen worden voldaan. De liquiditeitspositie van de stichting is voldoende omdat de bijdrage van de hoofdsponsor voor 2024 reeds ontvangen is.

Governance Code Cultuur

NML kent een 'bestuursmodel' zoals benoemd in de Governance Code Cultuur. Dit model is passend voor de aard ('door, voor en van de sector') en de omvang van de organisatie. Daarom kent NML geen Raad van Toezicht. De uitvoering van dagelijkse activiteiten gebeurt daarbij onder aansturing van de directeur. Dit laat onverlet dat alle activiteiten plaatsvinden onder verantwoording van het bestuur en dat bestuursleden waar nodig hun netwerk en status inzetten om projecten mogelijk te maken.

Directeur Harald de Boer is met het NML-team het hele jaar 2023 verantwoordelijk geweest voor de dagelijkse organisatie en alle activiteiten. Ron König is het hele jaar 2023 verantwoordelijk geweest als voorzitter van NML. Ron König bekleedt naast deze voorzittersrol het ambt van burgemeester van Deventer.

Integraal toegepast

Het bestuur onderschrijft de aanbevelingen c.q. de principes van de Governance Code Cultuur. Deze code wordt bij NML integraal toegepast en uitvoerig beschreven/geïntegreerd in de NML-statuten. Deze statuten zijn te vinden op de NML-website en zodoende openbaar en toegankelijk voor iedereen.

Dit betekent dat er beleid en regels moeten zijn op het gebied van onder andere bevoegdheden, bestuurssamenstelling, belangenverstrengeling, functioneren en besluiten:

- De organisatie kent een professioneel bestuur en directeur en geeft ruimte aan betrokkenheid van belanghebbenden.
- Het bestuur is onbezoldigd en staat met naam en nevenfuncties op de website van Nederland Monumentenland. De functie van directeur is bezoldigd.
- Ondanks de bijdragen van subsidiënten, sponsors en overige financierders blijft de maatschappelijke doelstelling van de organisatie centraal staan: monumenten verbinden met mensen.
- Het jaarverslag maakt melding van de rechtsvorm en het besturingsmodel van de organisatie.
- Bestuurders en directeur melden tijdig elke vorm van (mogelijke) belangenverstrengeling en (potentieel) tegenstrijdig belang en verschaffen daarover alle relevante informatie.
- Het bestuur bevordert goede wederzijdse betrekkingen met de interne en externe belanghebbenden.
- Het bestuur en directeur handelen als goed werkgever: ze creëren de randvoorwaarden voor een goede en veilige werkomgeving voor alle medewerkers.
- Het bestuur zorgt samen met de directeur voor de strategie, identiteit en continuïteit van de organisatie met naleving van benodigde wet en regelgeving.
- Het bestuur en directeur zorgen voor een juiste bedrijfsvoering, risicobeheer en zakelijk beleid.
- Bestuurders en directeur treden op als ambassadeur en representeren de Stichting bij externe gelegenheden.
- De voorzitter van het bestuur bewaakt het goed functioneren van het bestuur, collectief en individueel. De voorzitter is eerstverantwoordelijke voor de jaarlijkse evaluatie van het bestuur. De organisatie zorgt voor een goede ondersteuning van de voorzitter.
- Het bestuur waarborgt de onafhankelijkheid, deskundigheid en diversiteit in zijn samenstelling. De aandacht gaat onder meer uit naar kennis van het erfgoedveld en de zakelijke/financiële aspecten van de Stichting.
- Het bestuur en directeur zijn verantwoordelijk voor een stip op de horizon: een Meerjarenplan dat duidelijk uiteenzet waar de organisatie de komende jaren naartoe groeit.
- Bij de bestuurswisselingen volgens het rooster van aftreden/herbenoemingen zal er sterk rekening worden gehouden met de principes van de Code Diversiteit & Inclusie.

Fair Practice Code

Hierbij reflecteren we op de toepassing van de Fair Practice Code binnen Nederland Monumentenland op basis van de kernwaardes binnen de code. De Fair Practice Code nodigt uit tot kritische reflectie & dialoog en is de gedragscode voor ondernemen en werken in kunst, cultuur en creatieve industrie.

Kernwaarden binnen de code:

Solidariteit

Dit betekent dat het vanzelfsprekend is om de belangen van eigen medewerkers en leveranciers te verdedigen en elkaar verder te helpen. Voor de salariering van (vaste) medewerkers wordt de cao Sociaal Werk gevolgd. Medewerkers bouwen pensioen op en hebben een Individueel Keuzebudget dat gebruikt kan worden voor trainingen/workshops om zich te ontwikkelen in hun werk. Stagiairs krijgen 400 euro per maand stagevergoeding, vergoeding van reiskosten en telefoonkosten. Met freelancers worden goede uurtarieven afgesproken: minimaal 50 euro per uur voor langlopende klussen. Ook sprekers, fotografen en filmmakers worden voor of tijdens activiteiten/evenementen van Nederland Monumentenland goed betaald voor hun bijdrage. Als organisatie hebben we een aanvullende arbeids-ongeschiktheidsverzekering voor eigen medewerkers, waardoor bij langdurige arbeidsongeschiktheid het salaris langdurig wordt aangevuld tot 70%.

Transparantie

Het recente jaarverslag inclusief de jaarrekening en de statuten van Stichting Nederland Monumentenland zijn te vinden op de website. Het rooster van optreden en herbenoemen is ook te vinden in het jaarverslag - en te lezen op de website. Een uitgebreide reflectie op de Code Culturele Diversiteit en Inclusie en de Governance Code Cultuur is dit jaar terug te vinden in het jaarverslag.

Duurzaamheid

Stichting Nederland Monumentenland heeft met het kleine team dat de vele projecten organiseert, persoonlijke ontwikkeling en groei hoog in het vaandel staan. Zo kan zij de continuïteit waarborgen en is er een fijne werksfeer met ruimte voor individuele ontwikkelmogelijkheden. Meerdere medewerkers hebben zich in 2023 opgegeven voor opleidingen en trainingen. Een tweede stagiaire is in dienst genomen. Overuren van medewerkers worden bijgehouden en hiervoor wordt het principe tijd voor tijd gehanteerd. De extra gewerkte uren kunnen worden opgenomen op een ander moment.

Diversiteit

Lees de uitgebreide reflectie onder Code Culturele Diversiteit en Inclusie.

Vertrouwen

Maandelijksse bila's en jaarlijkse functioneringsgesprekken behoren tot de standaard jaarcyclus van Nederland Monumentenland. Medewerkers voeren deze gesprekken met de directeur. De directeur wordt beoordeeld door het bestuur.

Algemene gegevens

Statutaire naam:	Stichting Nederland Monumentenland
Statutaire zetel:	Amersfoort
Postadres:	Postbus 2641 3800GD Amersfoort
Bezoekadres:	Daam Fockemalaan 22 Amersfoort
Kamer van Koophandel:	Nummer 65114310
Datum oprichting:	13-01-2016 (als rechtsopvolger van st. Open Monumentendag en st. Erfgoedlab.)
Laatste statutenwijziging:	13-01-2016
Internetadressen:	nederlandmonumentenland.nl, monumentenland.nl, openmonumentendag.nl, erfgoedstem.nl, monumentencongres.nl

NML kent een rooster van aftreden/herbenoemen. Het rooster moet continuïteit, ervaring en vernieuwing borgen voor de Stichting.

- In 2023 is afscheid genomen van Arno Boon tijdens het Nationaal Monumenten Congres. Wij danken Arno Boon voor zijn jarenlange inzet en toewijding aan NML.
- Ron König (voorzitter): benoemd tot 1 september 2026
- Barend Jan Schrieken (penningmeester): benoemd tot 1 januari 2025
- Henk Hoogeveen (secretaris): benoemd tot 1 januari 2026
- Lisette Breedveld: benoemd tot 1 oktober 2026 - nieuw bestuurslid
- Rosemarie Klapwijk: benoemd tot 1 maart 2027 - nieuw bestuurslid

Directie
Harald de Boer

Ondertekend 13 maart 2024

R. König (voorzitter)

B.J. Schrieken (penningmeester)

H. Hoogeveen (secretaris)

L. Breedveld (bestuurslid)

R. Klapwijk (bestuurslid)

JAAR RAPPORT 2023

- Daam Fockemalaan 22 Amersfoort
- Telefoon: 033 209 1000
- E-mail: info@monumentenland.nl

